

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Eesti Panga majandusprognoos 2025–2027

25. märts 2025

Eesti Panga prognoosi peamised teemad

Milliseks kujuneb lähiaastatel Eesti majandus- ja palgakasv ning tööturu olukord?

Kuidas võiksid majandusele mõjuda uue valitsuse maksu- ja kulutamiskavadid?

Milline on Eesti ekspordi väljavaade ning millist ohtu kujutab endast kaubandussõda?

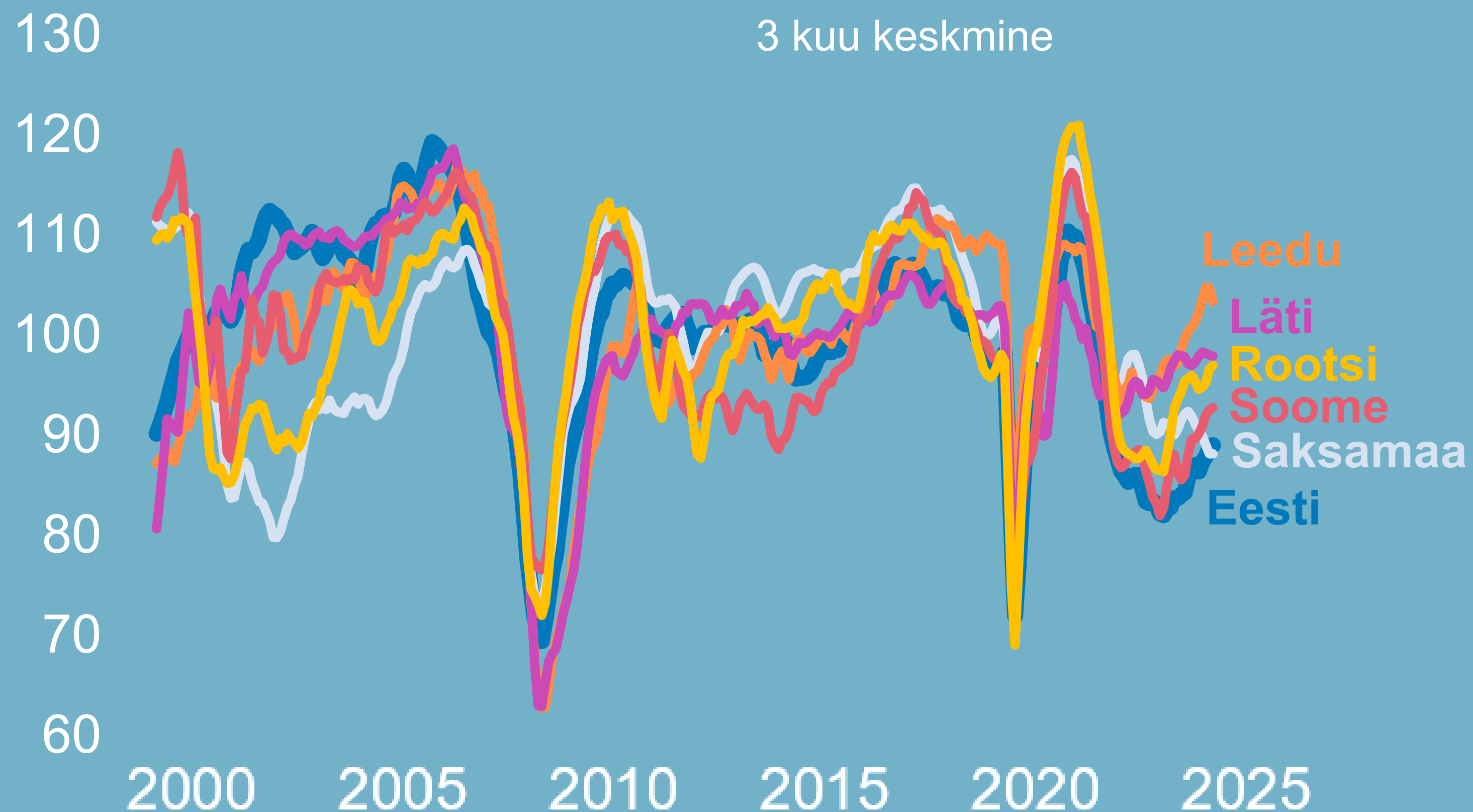
Mida silmas pidada, kui soovitakse suurendada kaitsekulutusi ja eelarvetasakaalu reeglid muutuvad?

Lähiriikides taastub kindlustunne lähituleviku majanduse suhtes

KINDLUSTUNDE INDEKS

3 kuu keskmine

Allikas: Euroopa Komisjon.

Eesti peamistele eksporditurgudele prognoositakse aeglast kosumist

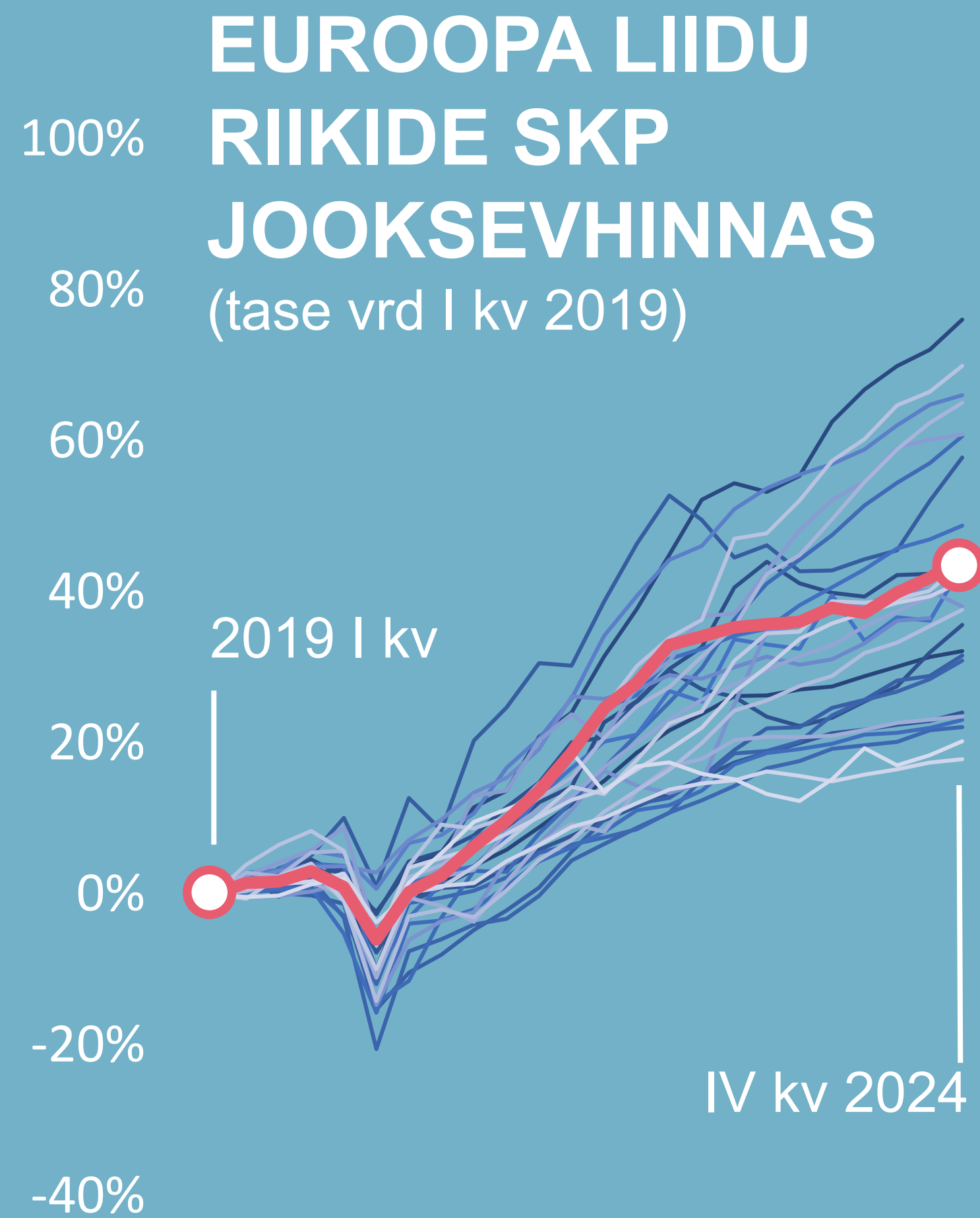
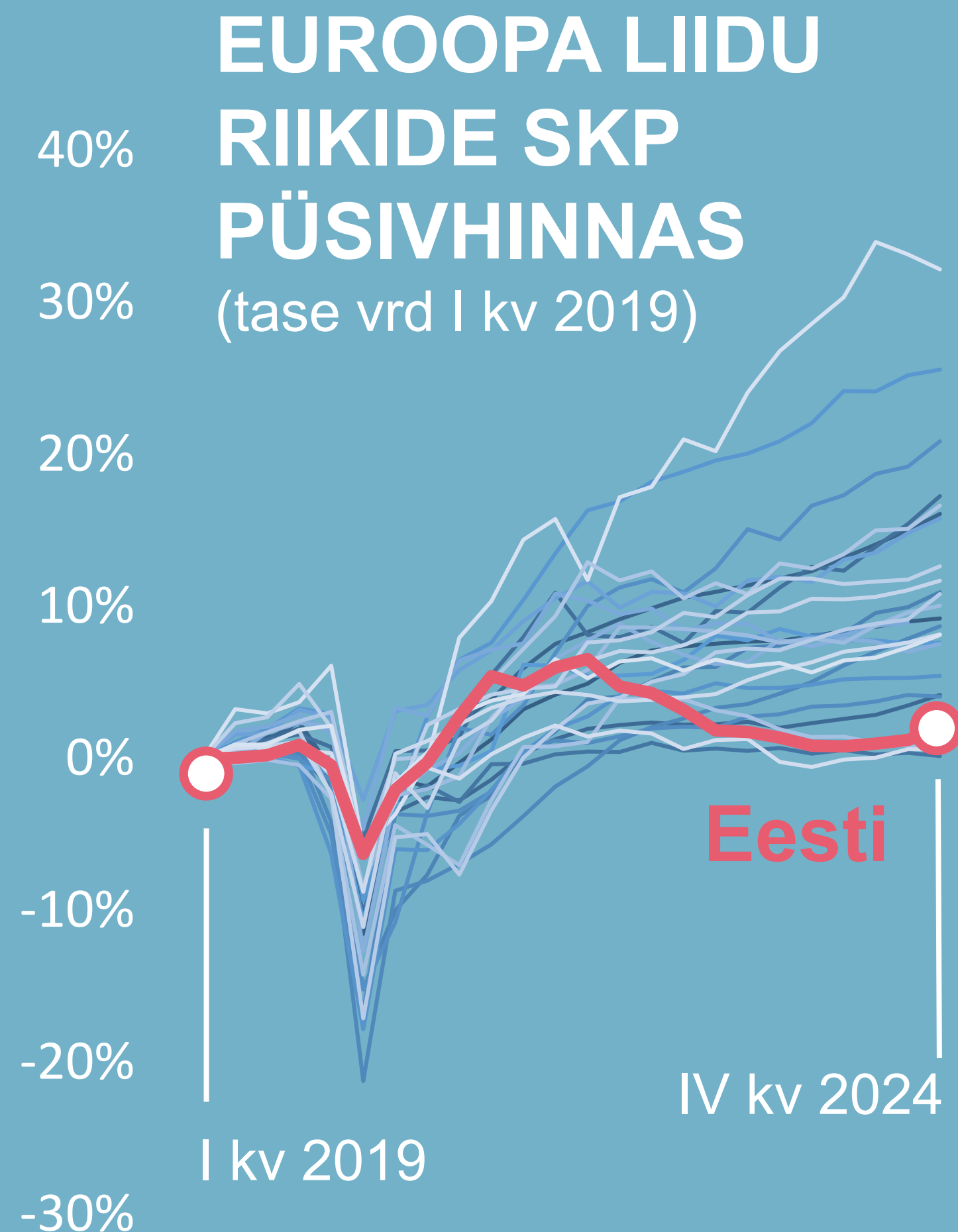
Välisturgude olukorra paranemine toetab Eesti eksporti ja majanduskasvu

Kaubandustõkked ja geopoliitiline ebakindlus töötavad olukorra paranemisele vastu

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Eesti majandus pöördus eelmise aasta lõpus kasvule

Jooksvate tulude (palgad ja kasumid) juurdekasvu poolest on Eesti püsinud ELi riikide keskmikus

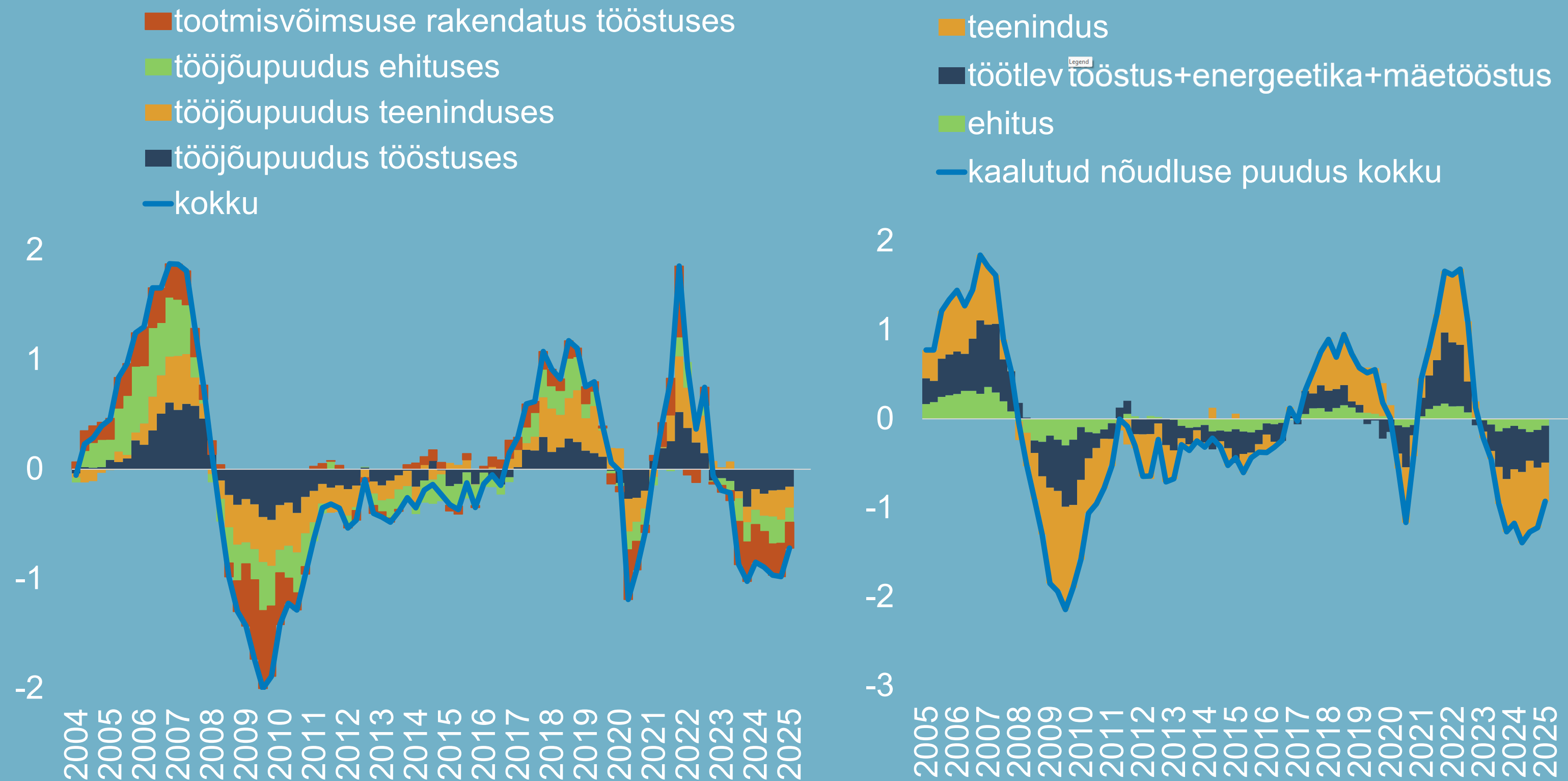
Allikas: Eurostat.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Eesti äri-tsükli näitajad on viimasel ajal paranenud

Küsitlustel põhinevad standardiseeritud äri-tsükli näitajad

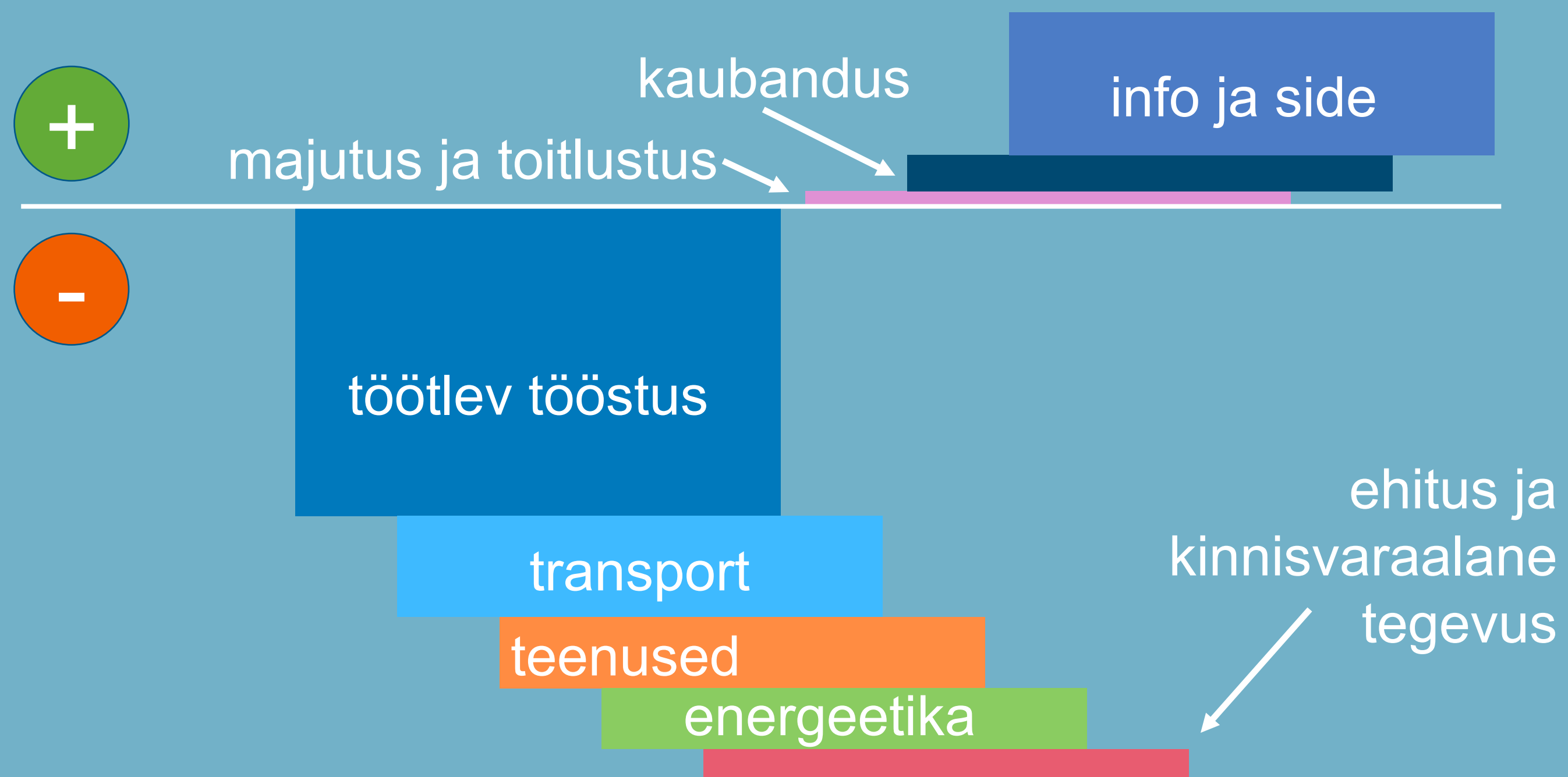
Kuised majandusaktiivsuse indeksid, näiteks toodanguootused, tööstustoodang ja eksport osutavad majandusolukorra tugevnemisele

Allikad: Euroopa Komisjon, Eesti Pank.

Kõige suurem lõtk on töötlevas tööstuses

PANUSED SKP KAHANEMISSE IV kv 2021 – IV kv 2024

Viimase kolme aastaga on SKP kahanenud 3,5%

Kõige rohkem on kahanenud töötleva tööstuse hõive

Töötlevas tööstuses on suur osa tootmisvõimsusest alarakendatud

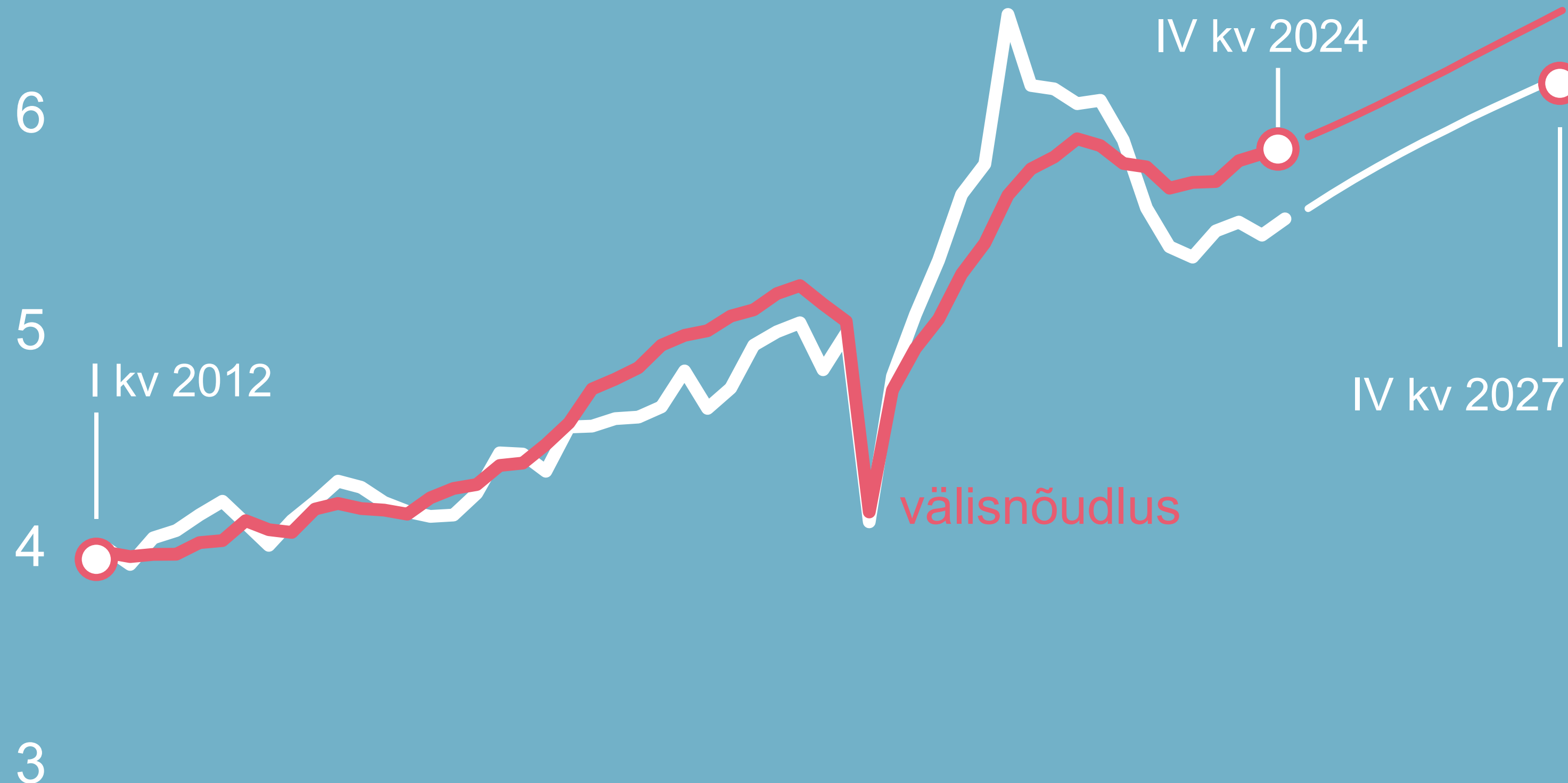
Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

Eksport on ilmutanud tugevnemise märke

7 KAUPADE JA TEENUSTE EKSPORT

püsivhinnas, mld eurodes kvartalis

Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

Ettevõtete ootused eksporditellimustele on paranenud

Ekspordi kasv on muutunud laiapõhjalisemaks ja tugevamaks

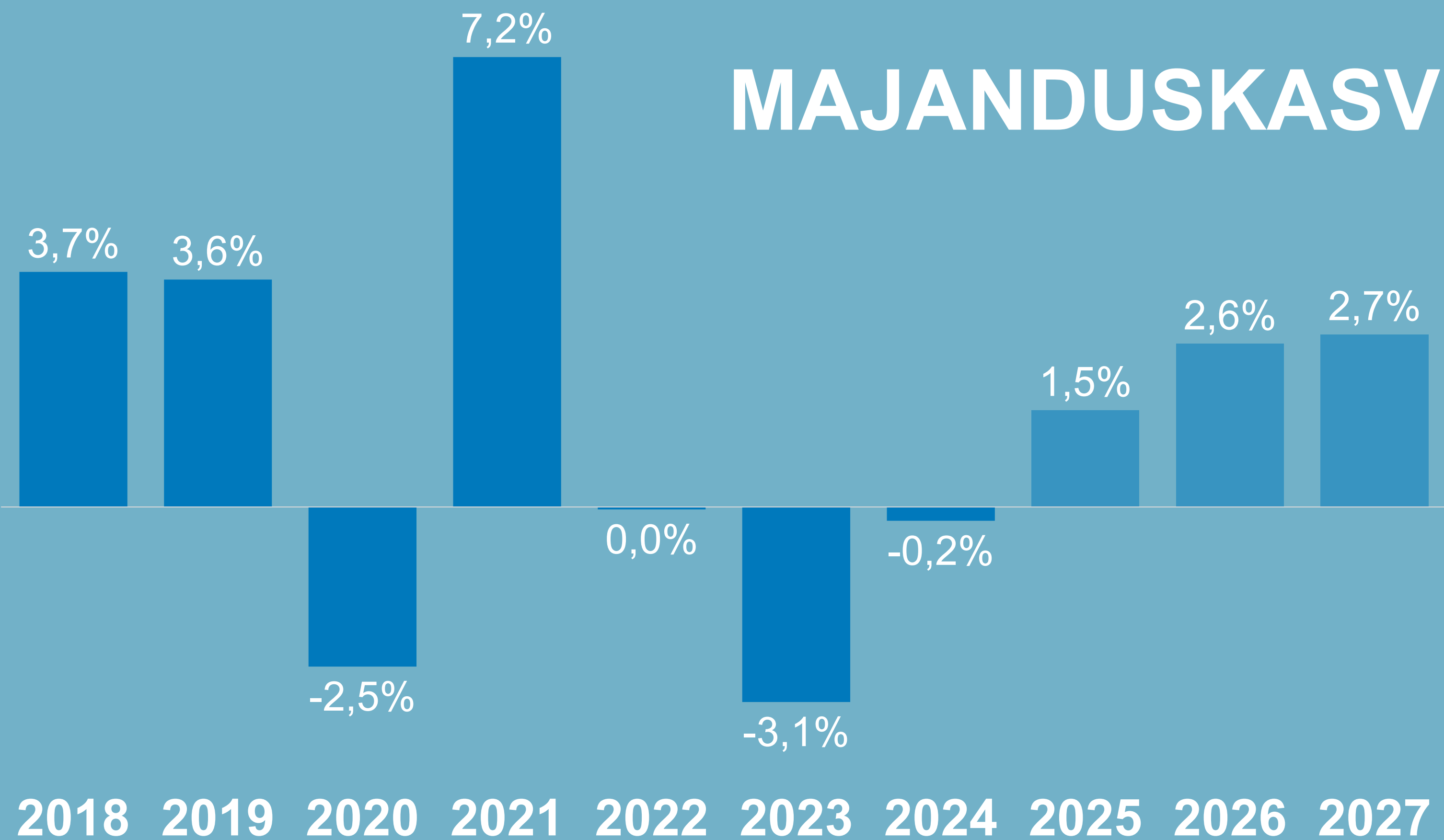
Jaanuaris suurenes kaubaekspordi käive 13%

Võimalikud täiendavad kaitsetollid halvendaksid ekspordi väljavaadet

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Sel aastal pãrsib majanduse elavnemist kiirem hinnatõus

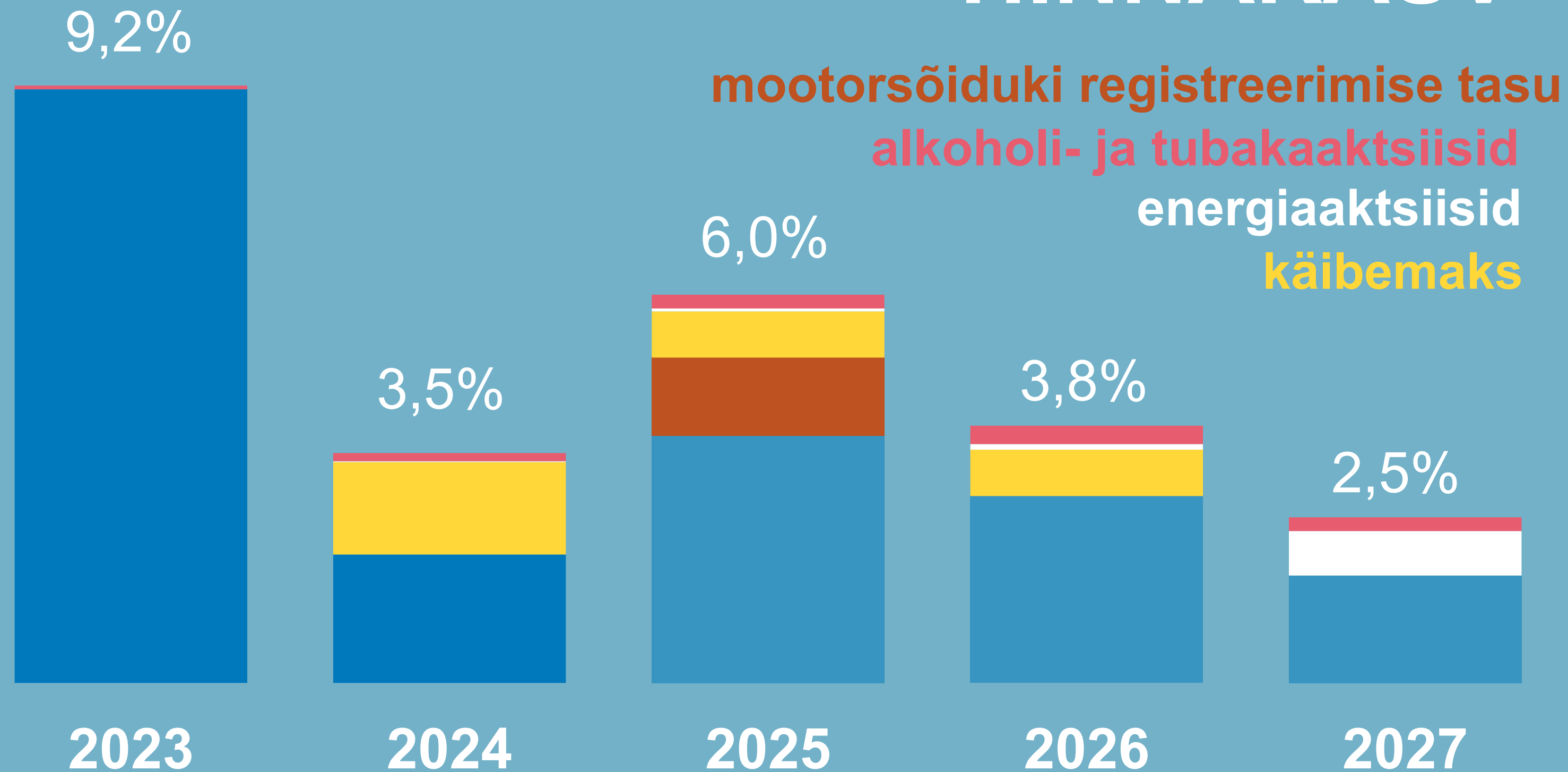
Majandusaktiivsuse taastumine ning tagasi jõukohasele kasvutrajektorile jõudmine võtab aega, sest konkurentidest suurema tootmiskulu ja hinnataseme tõusuga kohanemine toimub aegamisi ja on seotud tootlikkuse edendamisega

Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

Hinnakasv püsib kiire

HINNAKASV

Poole selle aasta hinnatõusust põhjustab teenuste kallinemine (sh sõidukite registreerimistasu)

Maksud annavad 1/3 tänavusest hinnatõusust

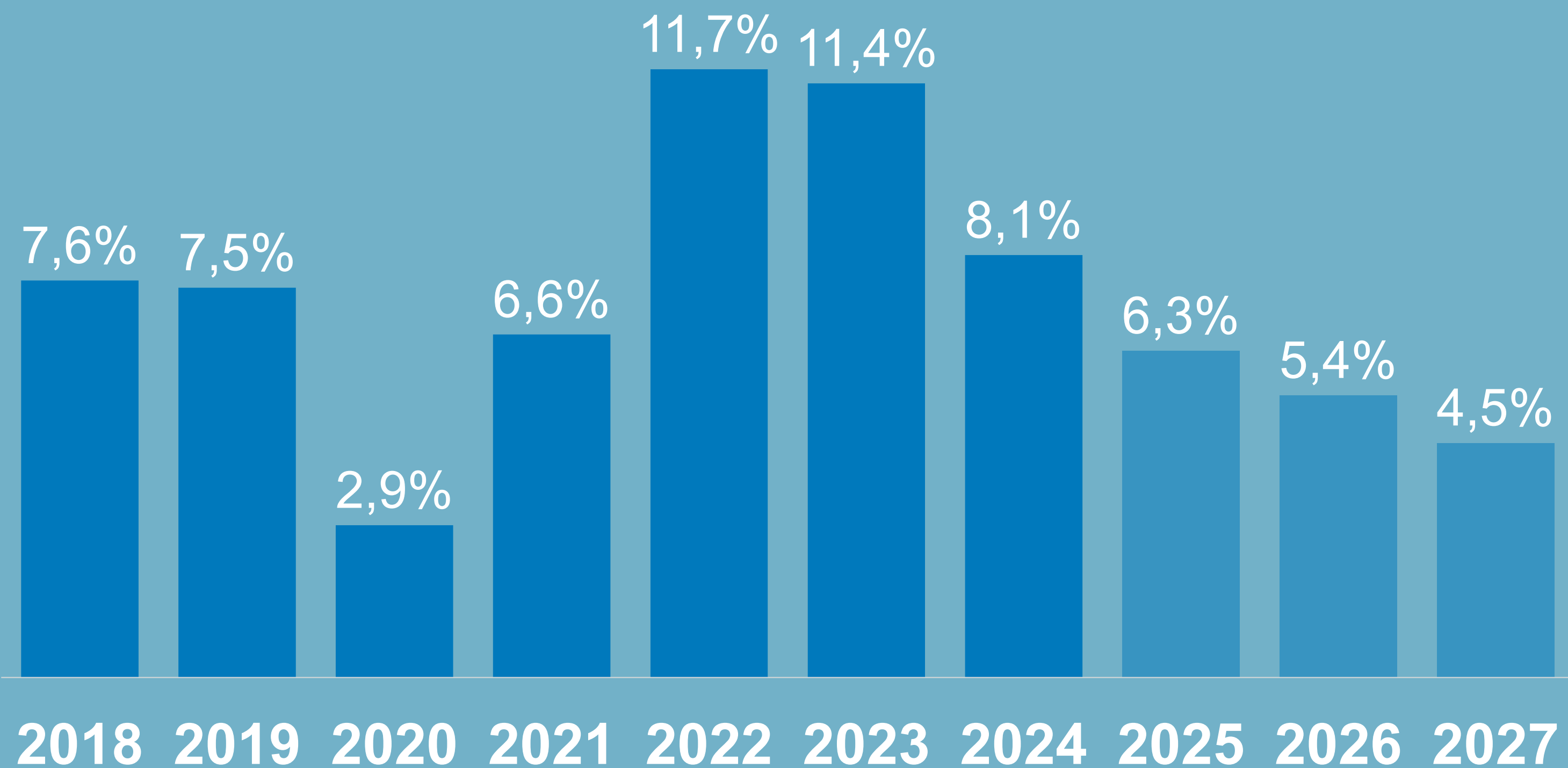
Arvestame ETS2 mõju lisandumisega 2027. aastal

Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

Keskmise brutokuupalga kasv aeglustub

PALGAKASV

Ettevõtete kasumlikkuse taastamise soov kahandab palgakasvu

2026. aastal aeglustab brutopalga kasvu nn maksuküüru kaotamine

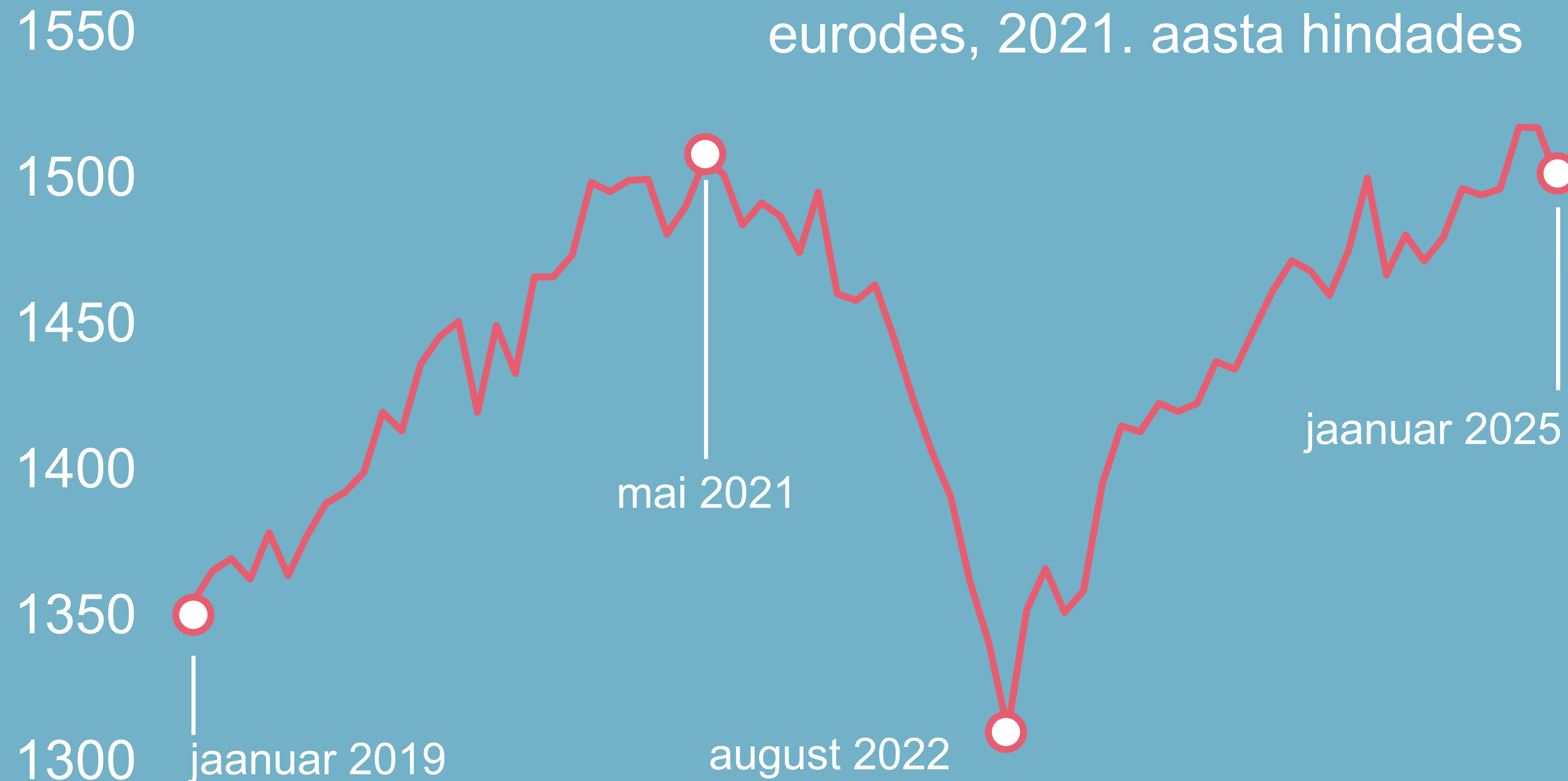
Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

Palga ostujõud on taastunud

REAALNE BRUTOKUUPALK

eurodes, 2021. aasta hindades

Reaalne ostujõud on nelja aasta tagusel tasemel, keskmine brutokuupalk on selle ajaga tõusnud u 550 eurot ehk u 40%

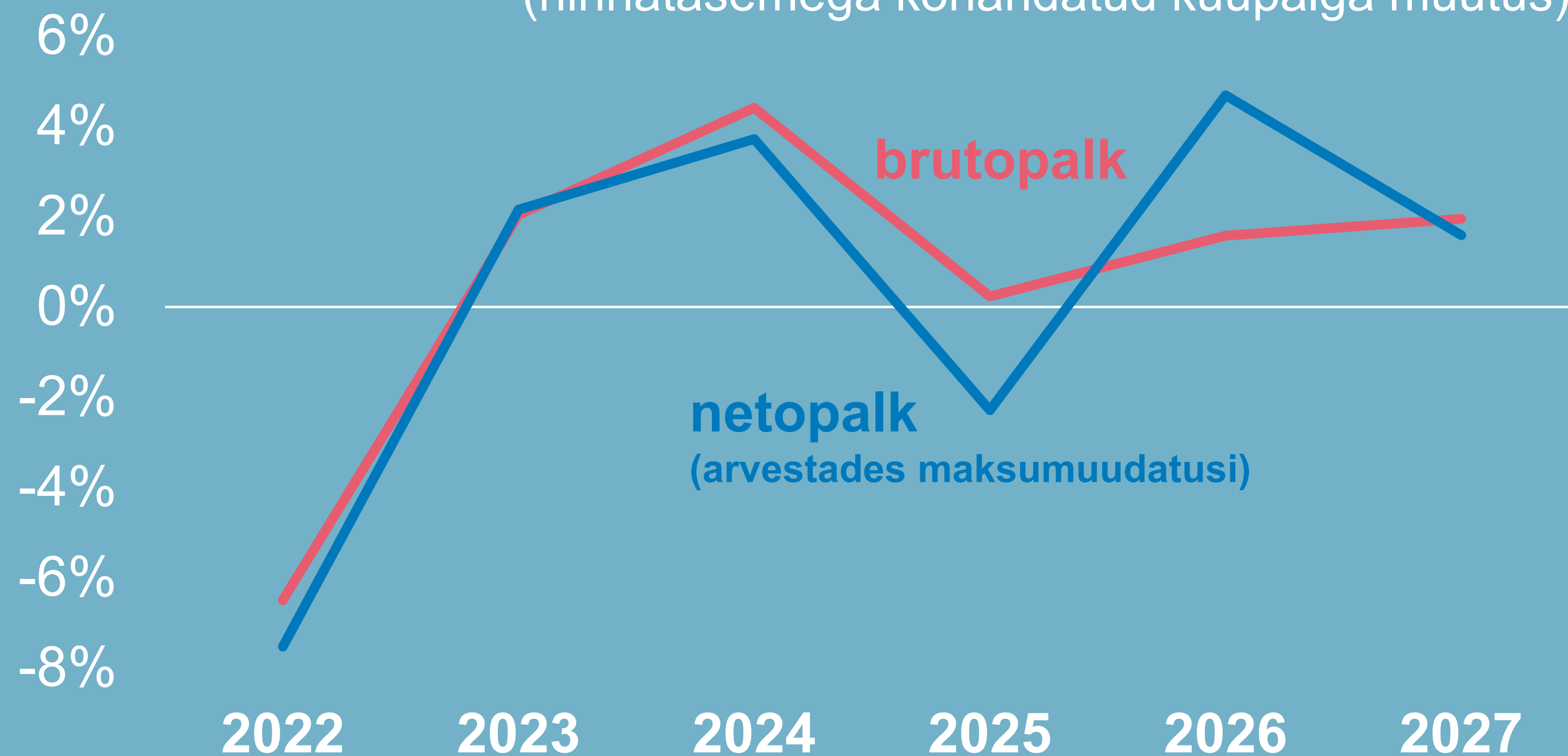
Allikad: maksu- ja tolliamet, statistikaamet, Eesti Pank.

Inimeste ostujõud muutub heitlikult

REAALPALK

(hinnatasemega kohandatud kuupalga muutus)

Elukalliduse ja tulumaksumäära tõus sel aastal kahandavad palga ostujõudu, mis kerkib nn maksuküüru kaotamise tagajärjel uuesti 2026. aastal

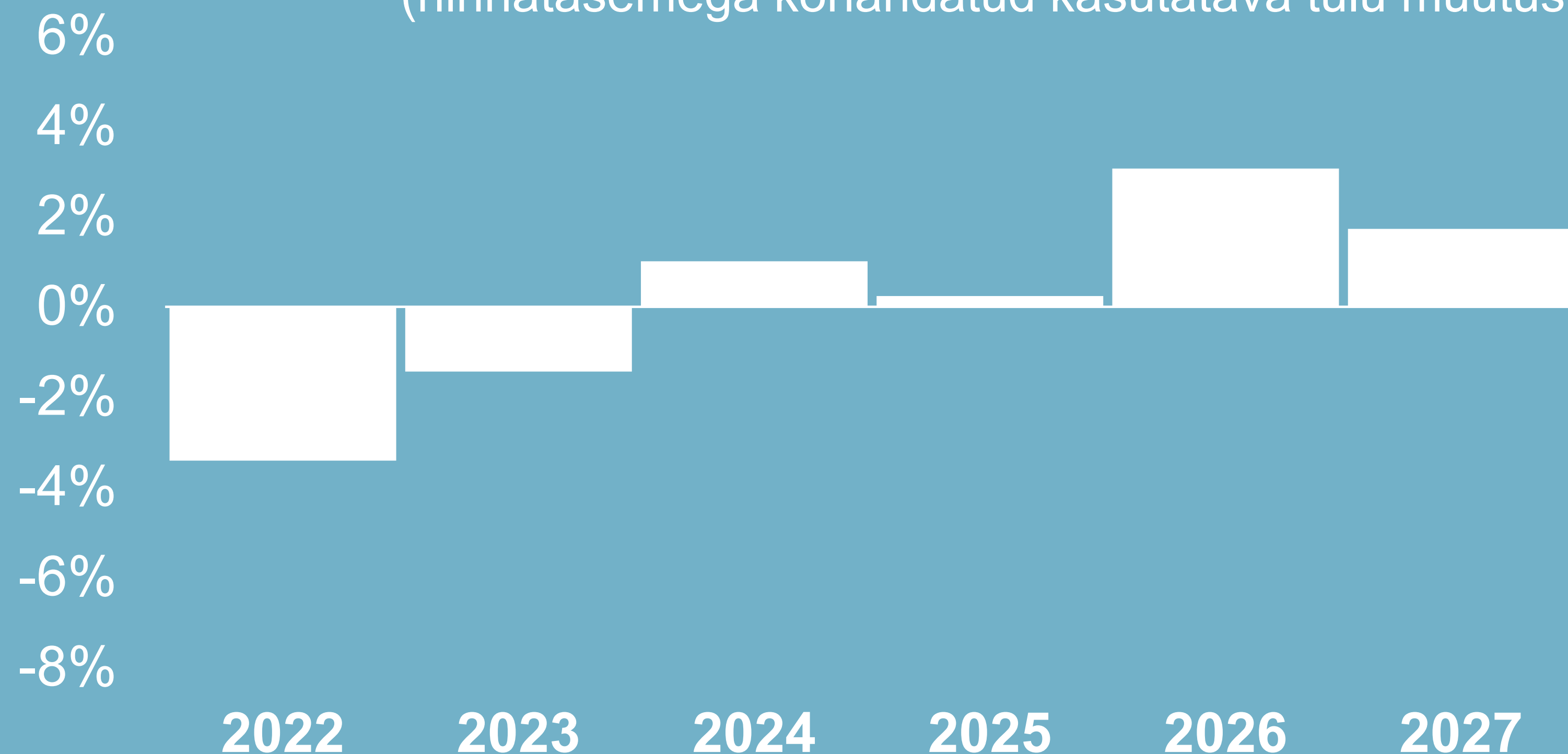
Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

Majapidamiste kogu kasutatav tulu jätkab kasvukursil

REAALNE KASUTATAV TULU

(hinnatasemega kohandatud kasutatava tulu muutus)

Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

KASUTATAV TULU:

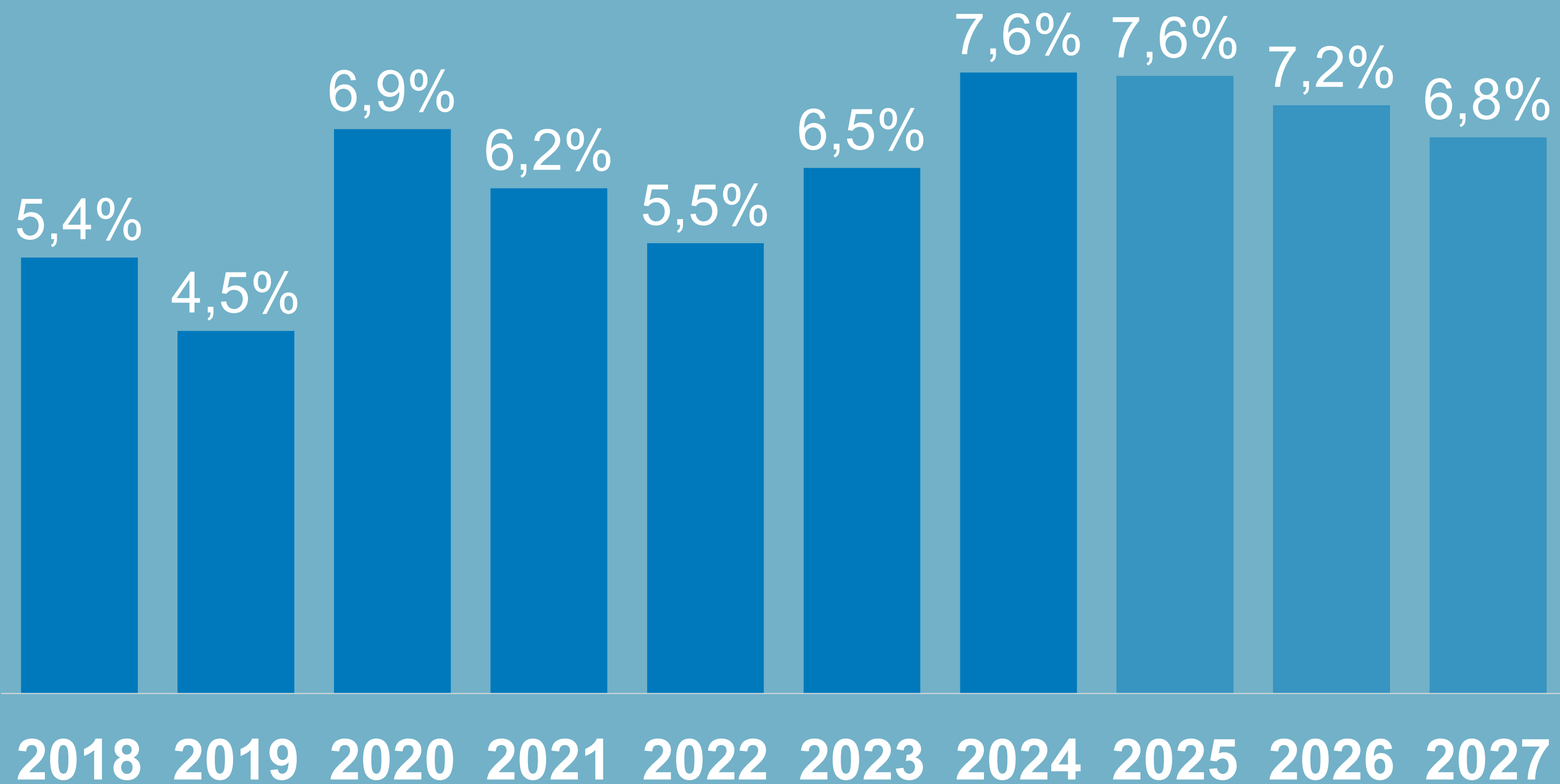
- palgatulu
- ettevõtlustulu
- sotsiaaltoetused, sh pensionid
- intressikulu (miinusmärgiga)

Realse sissetuleku kasv, kindlustunde paranemine ja ettevaatusmotiivil säästmise vähenemine ergutavad tarbimist

Töötus kahaneb visalt

TÖÖTUSE MÄÄR

Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

Ettevõtted on majanduslanguse ajal pigem eelistanud inimesi tööl hoida, isegi kui tellimused vähenevad. See võimaldab toodangumahtu suurendada ilma uusi töötajaid palkamata

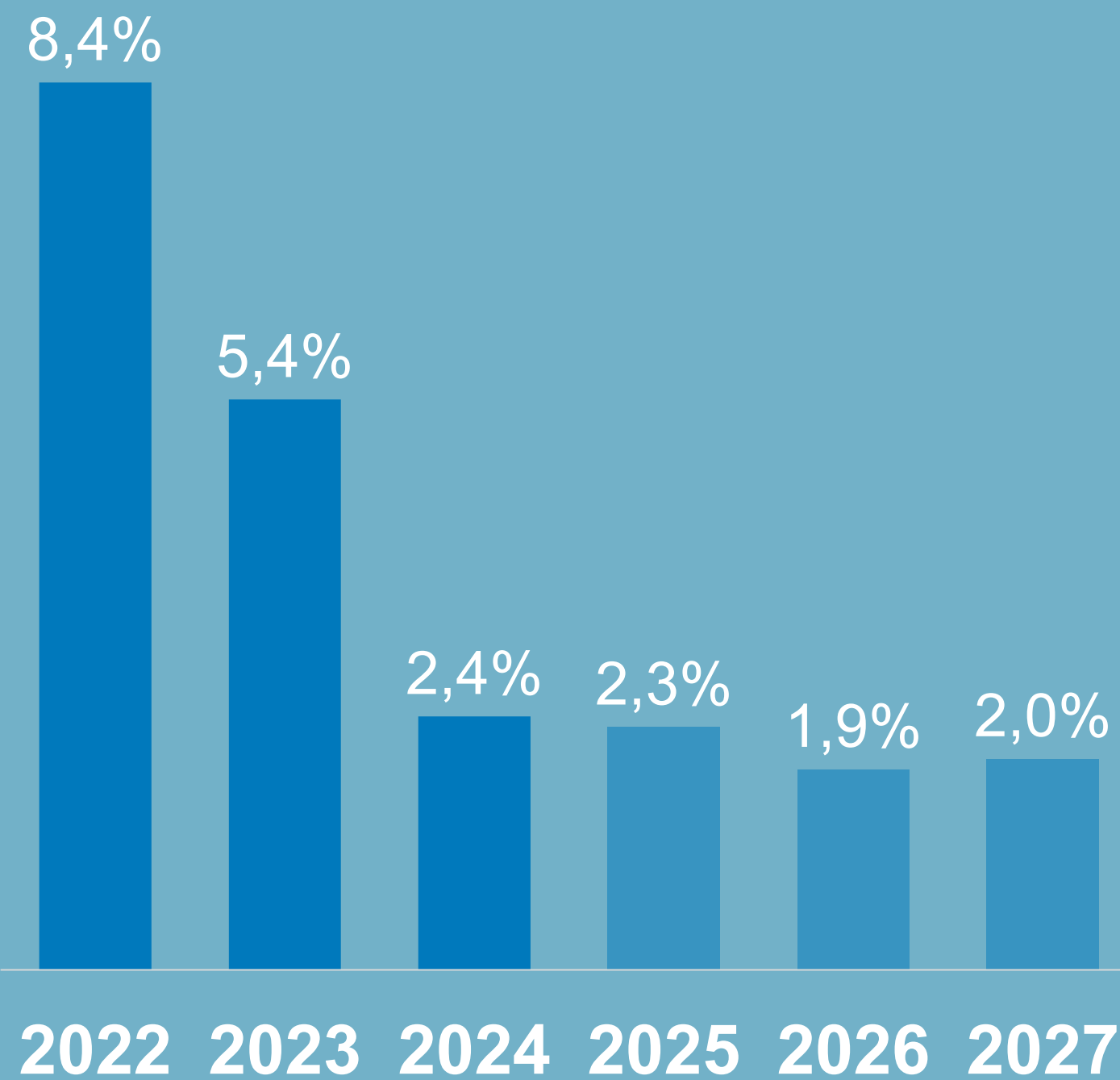

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

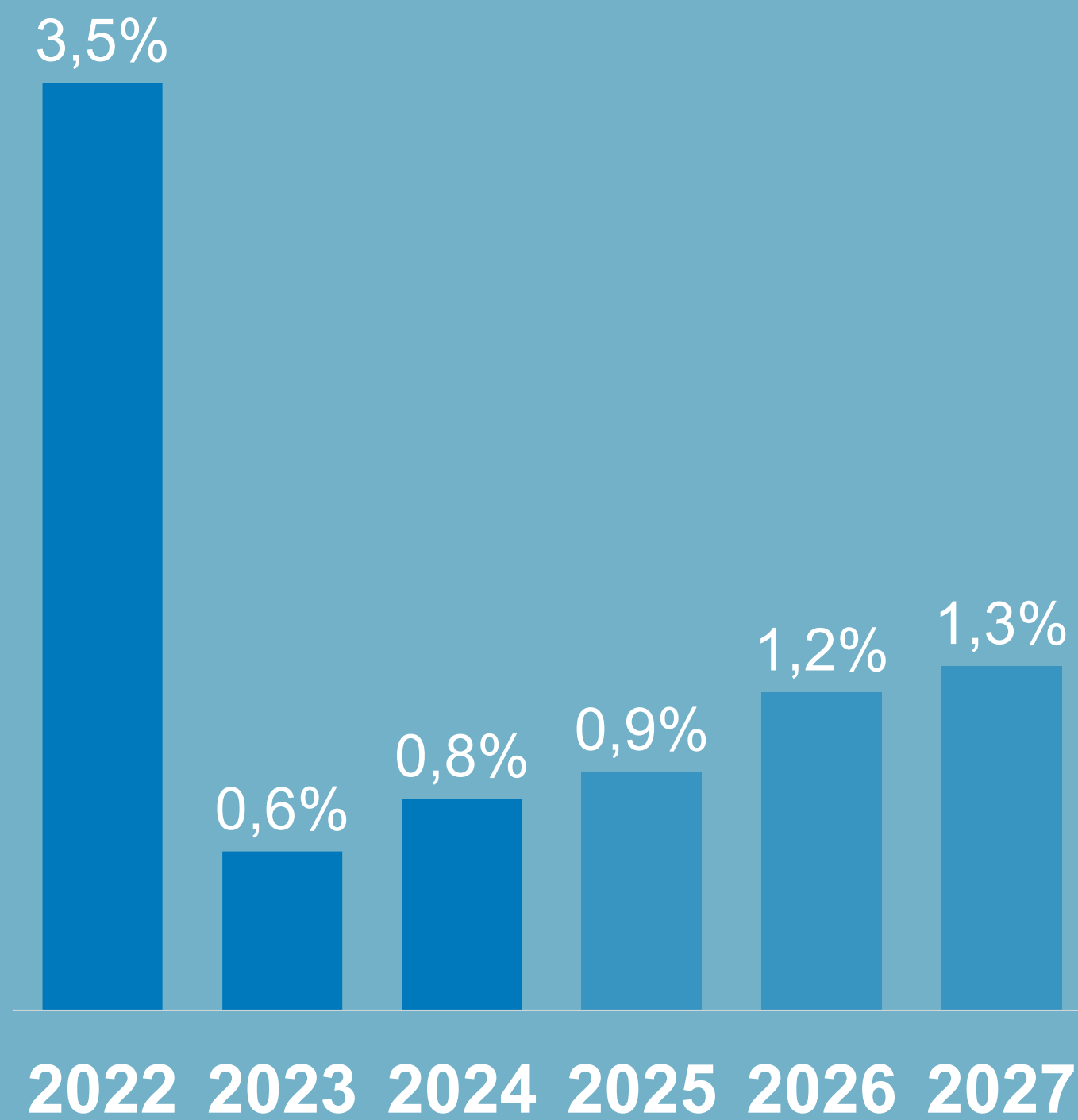
Rahapoliitika ja majandusprognoosist lähtuvad järeldused

Püsivalt suur geopoliitiline ja poliitiline ebakindlus pidurdavad euroala majanduskasvu

EUROALA HINNAKASV

EUROALA MAJANDUSKASV

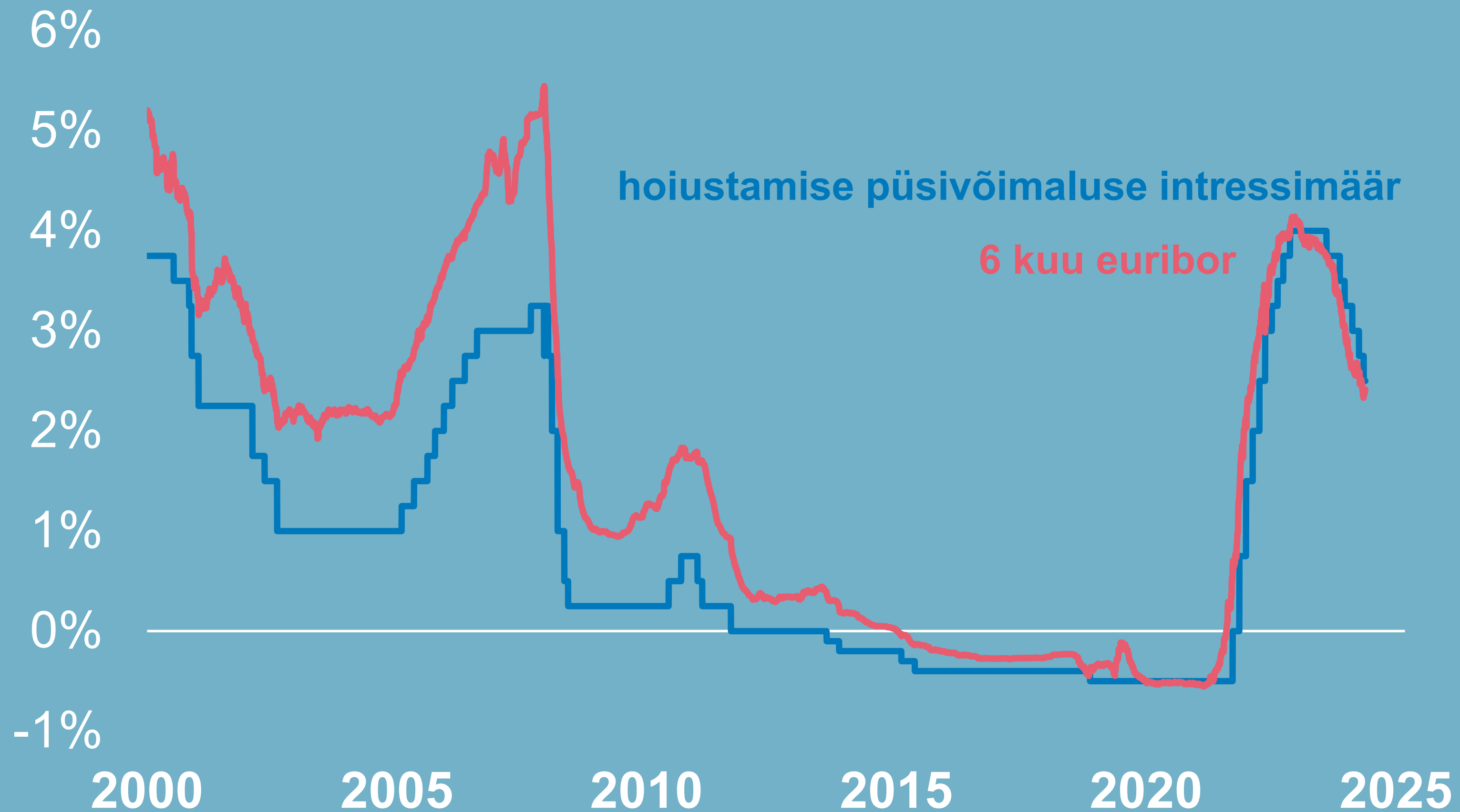

Euroala majandus jätkab taastumist kindlustunde, kaubandustingimuste ja konkurentsivõime tagasilöökidest hoolimata, kuigi mõnevõrra vaoshoitumalt

Allikas: Euroopa Keskpank.

Euroopa Keskpanga nõukogu on baasintressimäärasid langetanud

Allikad: Euroopa Keskpank, Bloomberg.

Finantsturgudel oodatakse, et euribor langeb veel umbes 0,5%

Intressilangus jõuab Eesti laenuvõtjani kiiremini kui teiste euroala riikide omadeni

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

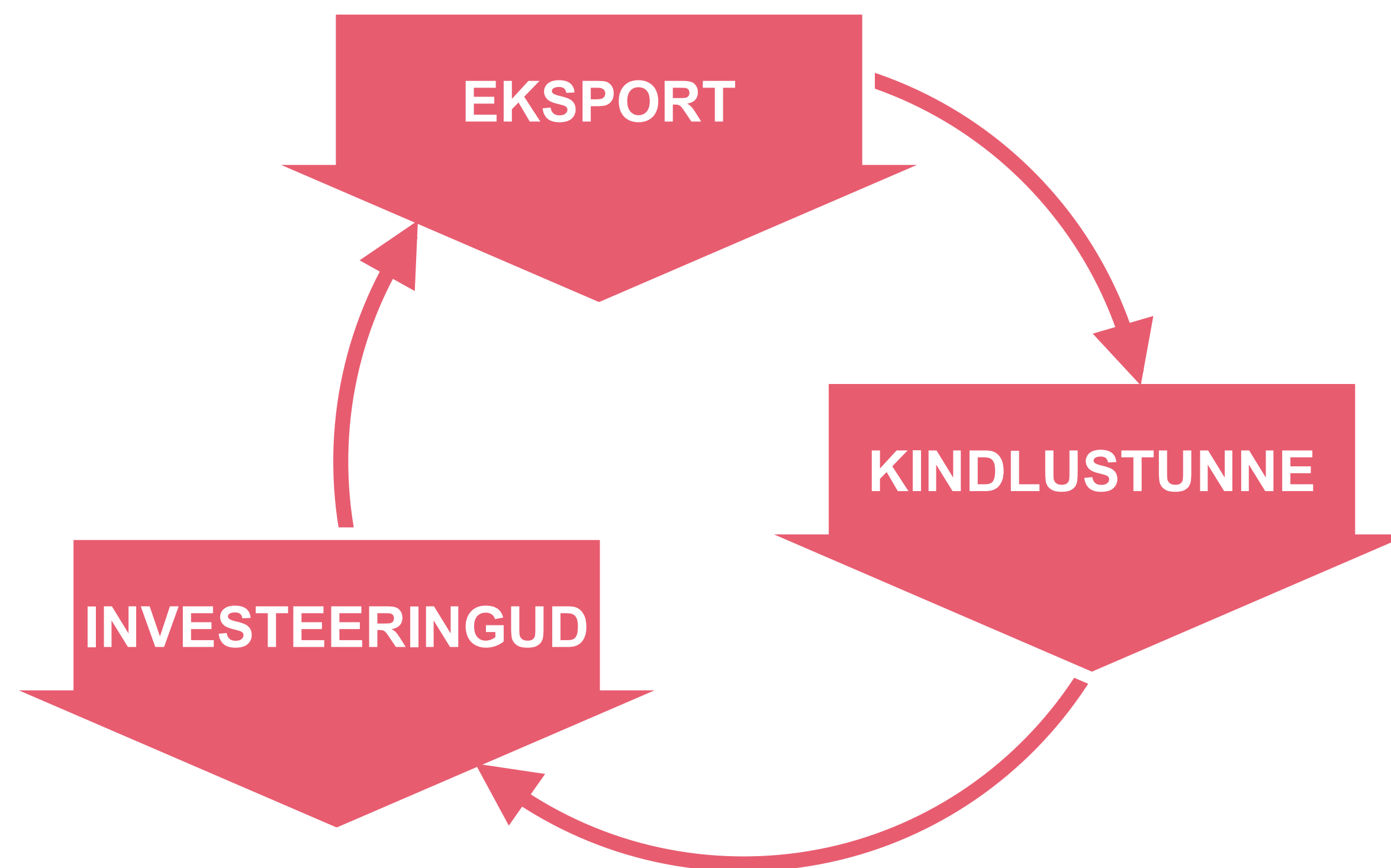
Intressimäärad ei piira enam investeringuid

- Euroopa Keskpank on langetanud intressimäärad tasemele, mis majanduskasvu enam märkimisväärselt ei piira
- Euroala majandust on räsitud kaubandus- ja geopoliitika ebakindlus. Edasist majanduskasvu hakkab toetama kaitsekulutuste kasv, mida rahastatakse laenuga
- Täiendavad kaitsetollid võivad teha hinnatõusu kiiremaks. Samuti võib hinnatõusu kiirendada olukord, kus tööpuudus on üsna väike, aga tänu võetud laenule saab majanduses teha uute toodete ja teenuste tellimusi, mille täitmiseks napib töökäsi
- Kaubandussõda halvendab maailmamajanduse kasvuvõimet. Eesti kui väikese ja avatud majanduse jaoks toob kaubandussõda esile Euroopa Liidu ühisturul olemise eelised

Kaubanduspiirangute lisandumine võib majanduse väljavaadet halvendada

- Praeguseks kehtestatud kaitsetollidel (USA, Mehhiko, Hiina, Kanada ja ELi vahel) on Eesti majandusele vähene mõju, aga tuleviku suhtes valitseb suur ebakindlus
- Juhul, kui USA kehtestab ELile üldise 25% suuruse tollimaksu ning EL vastab samaga, kahandab see Eesti majanduskasvu u 0,5 protsendipunkti
- Kahju majandusele oleks väiksem, kui EL jätkaks USA kaitsetollidele samaga vastamata

Praegu veel habras ekspordi taastumine peab jõudma kõvemale pinnasele

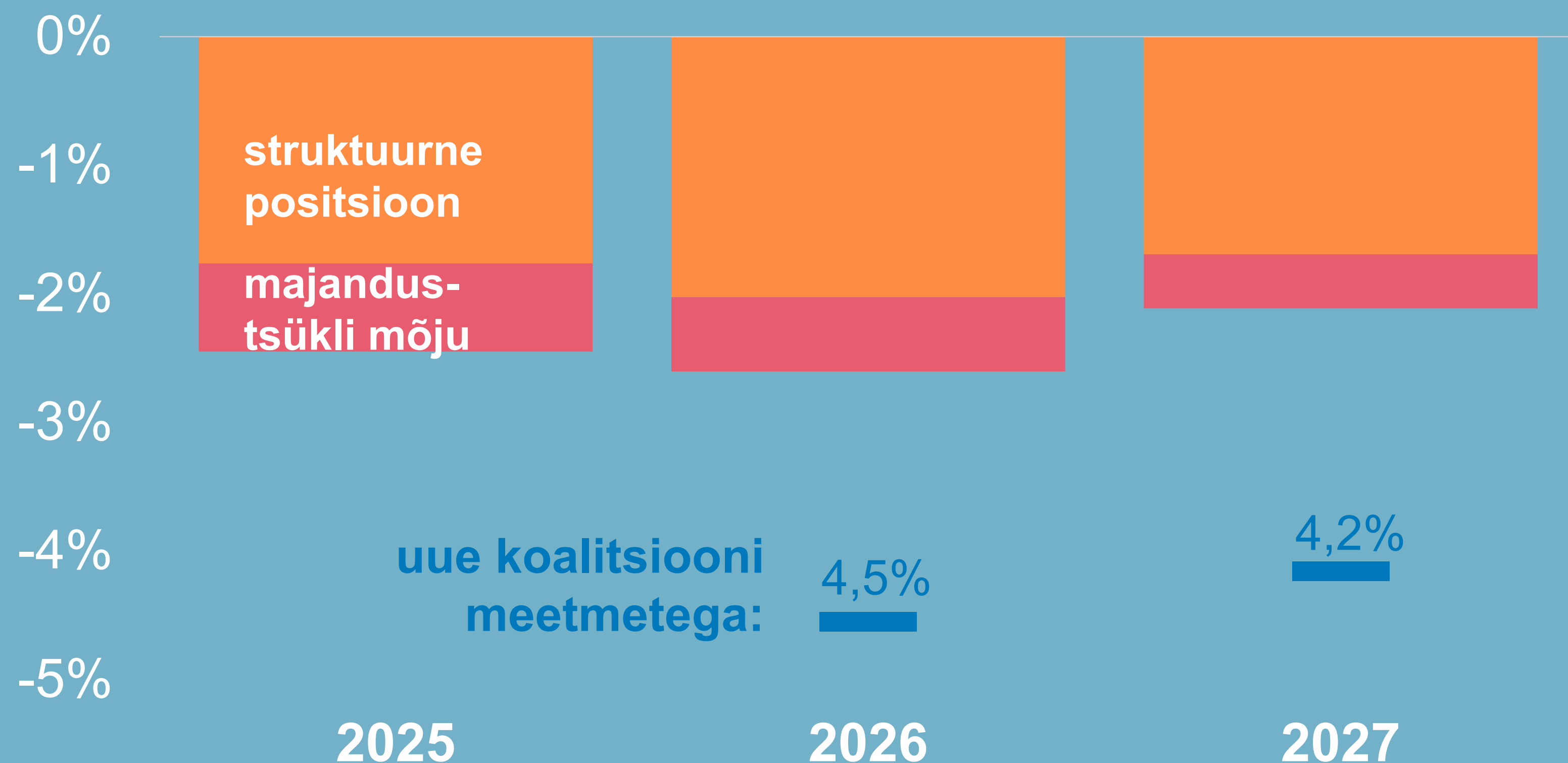
- Konkurentsivõime ei ole oma tähtsust minetanud. Sellega tuleb tegeleda nii ettevõtetel kui ka riigil, et toetada ekspordi kasvu ja nõnda majanduse arengut
- Palgakasvu hiljutine kiirenemine erasektoris viitab murele, et taastuvatel tegevusaladel teravneb oskustööjõu puudus, mis võib pidurdada ettevõtete ja majanduse arengut
- On oluline pakkuda tööd otsivatele inimestele tõhusaid koolitusi, praktikavõimalusi ja karjääriteenuseid. See aitab leevendada struktuurset tööpuudust ehk olukorda, kus tööotsijate oskused ja tööandjate vajadused ei klapi omavahel piisavalt hästi
- Konkurentsivõimele oleks ohtlik, kui tööjõukulude kasvu veaks avalik sektor

Uue valitsuskoalitsiooni kavandatavad sammud suurendavad riigieelarve puudujääki

EELARVETASAKAAL

% SKPst

Praegu teada olevad uued maksumuudatused suurendavad puudujääki 265–275 miljoni euro võrra ehk u 0,6% SKP suhtes

Kaitsekulude täiendav kasv suurendab puudujääki u 570–655 miljoni euro võrra ehk u 1,4% SKP suhtes

Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

Ka keerulisel ajal tuleb silmas pidada riigirahanduse pikka perspektiivi

- ELi eelarvereepli lõdvendamise varjus ei tohiks suurendada kulutusi, mis pole seotud kaitsevõimega
- Isegi kui reeglid lubavad 3 protsendist suuremat puudujääki, tuleb silmas pidada, et sügavam puudujääk toob tulevikus igal aastal kaasa suuremad intressimaksud
- Kui suurem vajadus kaitsekulutuste järele jääb kestma pikemaks ajaks, tuleks sellele leida püsiv kate
- Majanduses kindlustunde parandamiseks peaks valitsus mõtlema pikaajalisele kavale, kuidas igal aastal kasvavast riigieelarve puudujäägist väljuda
- Püsivalt suur eelarvepuudujääk ise põhjustab täiendavat hinnakasvu

Eesti Panga majandusprognoosi põhinäitajad

	2023	2024	2025 ^p	2026 ^p	2027 ^p
SKP jooksevhinnas mld eurodes	38,2	39,5	41,7	44,0	46,3
SKP muutus püsivhinnas %	-3,1	-0,2	1,5	2,6	2,7
hinnataseme muutus %	9,2	3,5	6,0	3,8	2,5
töötuse määr %	6,5	7,6	7,6	7,2	6,8
keskmise palga muutus %	11,4	8,1	6,3	5,4	4,5
keskmine brutokuupalk eurodes	1832	1980	2104	2218	2318
eelarvepuudujääk % SKPst	-2,8	-2,0	-2,5	-2,6	-2,2

Allikad: statistikaamet, Eesti Pank.

